

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 265/2016 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om översyn av translagen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 265/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Silva Modig /vänst:

Ämnar regeringen främja Finlands fullgörande av sina skyldigheter med anknytning till mänskliga rättigheter genom en översyn av translagen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Bestämmelser om fastställande av transkonade personers könstillhörighet finns i lagen om fastställande av transsexuella personers könstillhörighet (563/2002, ”translagen”). I translagen föreskrivs det om villkor som ska uppfyllas för att det ska kunna fastställas att en person har en annan könstillhörighet än den som antecknats för honom eller henne i befolkningsdatasystemet.

Under perioden 6.9.2013–31.12.2014 verkade vid social- och hälsovårdsministeriet en arbetsgrupp med uppdraget att lägga fram förslag om att i translagen stryka villkoret att en person för att få sin könstillhörighet fastställd ska sakna fortplantningsförmåga och vara ogift. Ett utkast till en regeringsproposition med förslag om att stryka de ovannämnda kraven färdigställdes hösten 2014. Den dåvarande regeringen överlämnade emellertid inte propositionen till riksdagen.

Statsminister Juha Sipiläs regering lämnade hösten 2015 en proposition till riksdagen med förslag till vissa lagändringar till följd av en ändring av äktenskapslagen (RP 65/2015 rd). De föreslagna ändringarna var en följd av en lagändring genom vilken bestämmelserna i äktenskapslagen blev könsneutrala. Riksdagen godkände regeringspropositionen och som en följd av detta ströks villkoret om att vara ogift i translagen. Även annan reglering med anknytning till äktenskap och registrerat partnerskap ändrades. Om en person lever i ett registrerat partnerskap gäller det samtycke av den andra parten som förutsätts i förfarandet för fastställande i fortsättningen ändringen av partnerskapets juridiska form, inte fastställandet av den andra partens könstillhörighet. I regeringspropositionen konstateras det att man på så sätt framhäver självbestämmanderätten för den person som ansöker om fastställande av könstillhörigheten. Den andra parten behöver inte ge sitt samtycke till fastställandet av könstillhörigheten om paret redan är gift. Republikens president har stadfäst lagändringarna och de träder i kraft den 1 mars 2017.

Den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta arbetsgruppen skulle även bedöma eventuella andra behov av ändringar av translagen och lägga fram sina förslag som grund för det fortsatta arbetet. Arbetsgruppen föreslog i sin slutrapport (SHM 2015:23) att man klarlägger möjligheten att ändra lagstiftningen så att en person kan meddela eller ansöka om fastställande av

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 265/2016 rd

könstillhörighet i befolkningsuppgifterna utan medicinsk utredning om transsexualitet. Arbetsgruppen ansåg att man i bedömningen av ärendet bör ta hänsyn till faktorer som gäller säkerställande av registeruppgifternas tillförlitlighet och lagstiftning där personens juridiska könstillhörighet är av betydelse. I samband med strykandet av villkoret om avsaknad av fortplantningsförmåga ansåg arbetsgruppen att man även bör bedöma hur man ska föreskriva om föräldraskapet då det är fråga om personer som har fastställt sin könstillhörighet samt konsekvenserna för övrig lagstiftning.

Statsrådet godkände vid sitt sammanträde den 4 maj 2016 principbeslutet om jämställdhetsprogrammet för åren 2016-2019 utarbetat av statsminister Juha Sipiläs regering. Regeringens målsättningar och åtgärder för att främja jämställdheten mellan könen och för att förebygga diskriminering har samlats i detta program. Jämställdhetsprogrammet stöder regeringsprogrammets målsättningar. Regeringen fortsätter sitt jämställdhetsarbete i enlighet med målsättningarna i programmet.

Helsingfors 7.6.2016

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula